

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Concordia. Pia Et Vnanimi Consensv repetita Confessio
fidei & doctrinæ Electorum, Principvm Et Ordinvm Imperii,
atq[ue] eorundem Theologorum, qui Augustanam
Confessionem amplectuntur**

Lipsiæ, 1606

De Missa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35443

negocio, Ac videntur Ecclesijs aliquando defuturi pastores, si diutius prohibeatur coniugium.

Cum autem extet mandatum Dei, cum mos Ecclesiae notus sit, cum impurus coelibatus plurima pariat scandala, adulteria & alia scelera digna animaduersione boni magistratus; tamen mirum est, nulla in re maiorem exerceri sauitiam, quam aduersus coniugium Sacerdotum. Deus praecipit honore afficere coniugium. Leges in omnibus rebus publicis bene constitutis, etiam apud Ethnicos, maximis honoribus ornauerunt. At nunc capitalibus poenis excruciantur, & quidem Sacerdotes contra Canonum voluntatem, nulla aliam ob causam, nisi propter coniugium. Paulus vocat doctrinam demoniorum, quae prohibet coniugium, 1. Timoth. 4. Id facile nunc intelligi potest, cum talibus supplicijs prohibitio coniugij defenditur.

Sicut autem nulla lex humana potest mandatum Dei tollere, ita nec votum potest tollere mandatum Dei, Proinde etiam Cyprianus suadet, vt mulieres nubant, quae non seruant promissam castitatem. Verba eius sunt haec, lib. 1. epistola xi. Si autem perseuerare nolunt, aut non possunt, melius est, vt nubant, quam vt in ignem delicijs suis cadant, certe nullum fratribus aut sororibus scandalum faciunt. Et aequitate quadam vtuntur ipsi Canones erga hos, qui ante iustam aetatem vouerunt, quomodo ferè haecenus fieri consuevit.

De Missa.

Falsò accusantur Ecclesiae nostrae, quòd Missam aboleant, retinetur enim Missa apud nos, & summa reuerentia celebratur. Seruantur & vsitatae ceremoniae ferè omnes, praeterquam quòd Latinis cantionibus admiscantur alicubi Germanicae, quae additae sunt ad docendù populum, Nā ad hoc vnum opus est

ceremonijs, vt doceant imperitos. Et non modò Paulus præcipit vti lingua intellecta populo in Ecclesia, sed etiam ita constitutum est humano iure.

Assuefit populus, vt vnâ vtantur Sacramento, si qui sunt idonei, id quoq; auget reuerentiam ac religionem publicarum ceremoniarum. Nulli enim admittuntur, nisi antea explorati. Admonentur etiam homines de dignitate & vsu Sacramenti, quantam consolationem afferat pauidis conscientijs, vt discant Deo credere, & omnia bona à Deo expectare & petere. Hic cultus delectat Deum, talis vsus sacramenti alit pietatem erga Deum. Itaq; non videntur apud aduersarios Missæ maiore religione fieri, quàm apud nos.

Constat autem hanc quoq; publicam & longè maximam querelam omnium bonorum virorum diu fuisse, quòd Missæ turpiter prophanarentur, collatæ ac quæstum. Neq; enim obscurum est, quàm latè pateat hic abusus in omnibus templis, à qualibus celebrentur Missæ, tantùm propter mercedem aut stipendium, quàm multi contra interdictum Canonum celebrent. Paulus autem grauitè minatur his, qui iadignè tractant Eucharistiam, cùm ait, Qui ederit panem hunc, aut biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini. Itaq; cùm apud nos admonerentur Sacerdotes de hoc peccato, desierunt apud nos priuatæ Missæ, cùm ferè nullæ priuatæ Missæ nisi quæstus causa fierent.

Neq; ignorauerunt hos abusus Episcopi, qui si correxissent eos in tempore, minus nunc esset dissensionum. Antea sua dissimulatione multa vitia passi sunt in Ecclesiam serpere. Nunc serò incipiunt queri de calamitatibus Ecclesiæ, cùm hic tumultus non aliunde sumserit occasionem, quàm ex illis abusibus, qui tam manifesti erant, vt tolerari ampliùs non possent. Magnæ dissensiones de Missa, de Sacramento extiterunt.

Fortasse

Fortasse dat poenas orbis tam diuturnæ prophanationis Missarum, quam in Ecclesijs tot seculis tolerauerunt isti, qui emendare & poterant & debebant. Nam in Decalogo scriptum est, Qui Dei nomine abutitur, non erit impunitus. At ab initio mundi nulla res diuina ita videtur vnquã ad quæstû collata fuisse, vt Missa,

Accessit opinio, quæ auxit priuatas Missas in infinitum, videlicet quòd Christus sua passione satisfecerit pro peccato originis, & instituerit Missam, in qua fieret oblatio pro quotidianis delictis, mortalibus & venialibus. Hinc manauit publica opinio, quòd Missa sit opus delens peccata viuorum & mortuorum ex opere operato. Hic coeptum est disputari, vtrum vna Missa dicta pro pluribus, tantundem valeat, quantum singulæ pro singulis. Hæc disputatio peperit istam infinitam multitudinem Missarum.

De his opinionibus nostri admonuerunt, quòd dissentiant à scripturis sanctis, & laedant gloriam passionis Christi. Nam passio Christi fuit oblatio & satisfactio, non solum pro culpa originis, sed etiam pro omnibus reliquis peccatis, vt ad Hebræos scriptum est: Sanctificati sumus per oblationem Iesu Christi semel. Item, Vna oblatione consummauit in perpetuum sanctificatos.

Item, Scriptura docet, Nos coram Deo iustificari per fidem in Christum, cum credimus, nobis remitti peccata propter Christum. Iam si Missa delet peccata viuorum & mortuorum ex opere operato, contingit iustificatio ex opere Missarum, non ex fide, quod scriptura non patitur.

Sed Christus iubet facere in sui memoriam, quare Missa instituta est, vt fides in ijs, qui vtuntur sacramento, recordetur, quæ beneficia accipiat per Christum, & erigat & consoletur pauidam conscientiam. Nam id est meminisse Christi, beneficia meminisse, ac sen-

tire, quod verè exhibeantur nobis. Nec fatis est historiam recordari, quia hanc etiam Iudæi & impij recordari possunt. Est igitur ad hoc facienda Missa, vt ibi porrigatur sacramentum his, quibus opus est consolatione, sicut Ambrosius ait, Quia semper pecco, semper debeo accipere medicinam.

Cum autem Missa sit talis communicatio sacramenti, seruatur apud nos vna communis Missa, singulis ferijs atq; alijs etiam diebus, si qui sacramentum velint vti, vbi porrigitur sacramentum his, qui petunt. Neq; hic mos in Ecclesia nouus est, Nam veteres ante Gregorium non faciunt mentionem priuatæ Missæ. De communi Missa plurimum loquuntur. Chrysostomus ait: Sacerdotem quotidie stare ad altare, & alios ad communionem accersere, alios arcere. Et ex Canonibus veteribus apparet, vnum aliquem celebrasse Missam, a quo reliqui presbyteri & Diaconi sumserunt corpus Domini. Sic enim sonant verba Canonis Niceni, Accipiant Diaconi secundum ordinem post presbyteros, ab Episcopo vel a presbytero sacram communionem. Et Paulus de communioue iubet, vt alij alios expectent, vt fiat communis participatio.

Postquam igitur Missa apud nos habet exemplum Ecclesiæ, ex scriptura & patribus, confidimus improbari eam non posse, maxime cum publicæ ceremoniæ, magna ex parte similes vsitatis seruentur, tantum numerus Missarum est dissimilis, quem propter maximos & manifestos abusus certè moderari prodesset. Nam olim etiã in Ecclesijs frequentissimis non fiebat quotidie Missa, vt testatur historia Tripartita lib. 9. cap. 38. Rursus autem in Alexandria quarta & sexta feria scripturæ leguntur, easq; doctores interpretantur, & omnia fiunt præter solemnem oblationis morem.

De